

Haikolan kehityskaari 2008 - 2020

"Haikolan pitotalo ja metsäpuutarha -hanke lähti liikkeelle 28.11.2008, jolloin rakennusarkkitehti Hannu Piipponen Pohjois-Karjalan silloisesta Ympäristökeskuksesta vieraili tutustumassa alustaviin suunnitelmiin. Päivä oli mahdollisimman ankea ja marraskuun harmaa, ruokasali kylmä ja Hannu Piipponen flunssan kourissa. Olosuhteet olivat siten mahdollisimman epäsuotuisat. Me kuitenkin yritimme puhua kuin runebergit ja vakuuttaa vierailijan uskomaan hankkeeseen." Tuula Koivisto ja Kyllikki Tiensuu

Tuosta kahvihetkestä on kulunut kaksitoista vuotta! Mitä on tapahtunut?

- Opistorakennukset myytiin 2009.
- Haikolan suunnittelu alkoi.
- Vaara-Karjalan Leader puolsi hanketta 16.12.2009
- ELY-keskuksen ratkaiseva päätös 27.4.2010.
- Uudistunut Haikola vihittiin 31.10.2010.
- Syksyllä 2013 Haikolaan maalämpö.
- Yhdistys rakensi 2015 vaaralle näköalatornin.
- Toivonpolusta 2016 luonto- ja historiapolku.

- Polulle opastaulut QR-koodeineen.
- Sarkkisen tilan rakennusten kivijalat esiin.
- Polku vihittiin syksyllä 2016.
- Kesällä 2017 Haikolaan aurinkopaneelit ja akut, joiden Tekniikan Maaailma mainitsi olevan Suomen ensimmäisten joukossa!
- Polun jatko "Elinan suotaival" valmistui 2018.
- Aurinkoisena ja lämpöisenä kesänä 2018 oli hankkeeseen kuulunut Haikolan auringonkukkaperlo parhaimmillaan.

Kaikki nämä hankkeet on voitu toteuttaa Vaara-Karjalan Leaderin tuella. Yhdistys on saanut myös useita huomattavia lahjoituksia sekä yksityishenkilöiltä että säätiöiltä.

Pirtin Viestistä voi seurata tätä Haikolan kehityskaarta. Kaikki lehdet ovat luettavissa osoitteessa haikolantalo.fi/pirtin_viesti.html

Nurmeksen evankelisen opiston ystävät ry:n hallitus on jättänyt vielä yhden Leaderhankemuksen "Haikola ajan tasalle".

Tämän hankkeen tavoitteena on remontoida Haikolan pihapiirin sähkölämmitteiset aitat ja päärakennuksen alakerran sauna sekä korjata Kohtavaaran luonto- ja historiapolku opasteineen vaaralla tehdyn hakkuutyön jäljiltä.

Rahoituspäätöstä odotetaan toukokuun aikana. Omarahoitus pyritään hoitamaan pääosin talkootyönä: rakenteiden purkamista, aputyötä rakentamisessa, vaaran polun raivausta ja maisemointia.

TALKOOTYÖTÄ RIITTÄÄ MYÖS KESÄLLE 2020!
Joukkoon sopii! Majoitus ja ruokaa tarjotaan. Tervetuloa!

HAIKOLASSA TAAS TARJOLLA TALKOITA!

Talkoolaisen muotokuva

Haikolan talkoojoukkoihin on vuosikymmenten aikana osallistunut monia persoonallisuksia. Nurmekselaissyntyinen **Topi Ovaskainen** on yksi heistä. Topi syntyi joulun alla 1938 Nurmeksen Palomäen Pitkäsämäessä ison pihlajan alla olevassa savusaunassa. Topi oli perheen esikoinen ja sai myöhemmin sisaren ja pari veljeä. Topi oli äidin mukana evakossa Evijärvellä, missä **Hilma-äidin** kertoman mukaan pohjalainen piimävelli maistui Topille, toisin kuin muille evakoille, erinomaisesti.

Ajan tavan mukaan Topi joutui jo lapsena mukaan talon töihin: kahdeksanvuotiaana hän kuori parhaana päivänä jopa 31 prop-sia. Koulun päätyttyä keväällä poika lähti **isä-Viljamin** mukana propsinparkkuuseen. "Petkeleen kanssa telkuttiin. Niin Suomi pääsi sotakorvausten kanssa nousuun. Oltiin se nykykoululaisillekin kokemus oikaista itsensä työpäivän jälkeen yöksi parkkikasan viereen, nuotion loimussa isän kanssa selät vastakkain." Myös lasten työ oli tärkeä perheen elännölle, jollei puun kuorinnassa eli

"parkkuussa" niin vaikkapa käpyjen keruussa.

Hoksaavaisena nuorukaisena Topi oppi jo varhain järjestelmällisen ja siistin puiden teon, sen, miten puu oikeaoppisesti kaadetaan, karsitaan ja tehdään klapeiksi ja miten työn jäljet siistitään. Veljekset, 17-vuotias Topi ja 13-vuotias **Tatu**, kehittivät tehokkaan yhteistyön. He huomasivat, että molempien piti olla samalla aaltopituudella puita kaadettaessa. Justeerin veto ei ole äkkinäisen hommaa. Täytyi olla pikkutarkka, jos halusi saada kunnan tuloksen. Tylsällä sahalla ei kannattanut yrittää, isä osasi teroittamisen taidon. Taitoa karttui kummasti. "Ei hanki mitään, jos ei osaa savotoida kunnolla: jos puu kaatuu "selälleen" tai muuten väärään suuntaan, tai jää konkeloon tai särkee kaatuessaan taimikon, tienesti vähenee ja nälkä uhkaa." Sittemmin veljesten yhdessä käymä karjalouskoulu kasvatti ammattilypeyttä ja ammattitaidon arvostamista.

9.9.1961 alkaneen 42-vuotisen työuransa Topi teki yhden ja saman työnantajan pal-

veluksessa seminologina. Välillä, vuosina 1965-66, hän toimi Kypöksellä YK-joukoissa. Työn laadusta annettuna tunnustuksena hänet nimettiin kerran Vuoden seminologiksi. Topi ehti käydä kaikkiaan 10 000 eri taloudessa. Tilalliset osasivat käyttää hänen tietojansa ja taitojaan (niiden kehittämiseen häntä oli äiti kannustanut). Useita harjoittelijoita hän opetti käytännön työhön. Yksi hienoimmista kokemuksista oli työskentely Juuan kettutarhojen keinosiemennyshankkeessa, jossa onnistuminen edellytti kontaktin saamista aran eläimen lisääntymistoimintoihin.

Savotoimisesta tuli Topille rakas har-

rastus, samoin muistelmien laatiminen omista elämäkokemuksista. Tavoitteena on ne julkaista. Sparraajana tässä työssä on **Leena-puoliso**, jonka tapaamista Topi kuvaa yhtenä elämänsä kohokohdista.

Savotoiminen kuuluu Topin elämän "ihannuksiin". "Aina on oltava savottaa, jos kerran elää!" Myös Haikolassa on päästy osallisiksi tästä Topin taidosta: kauniit halkopinot ja siistit ympäristöt ovat Topin tasokkaan työn tunnusmerkki. Haikolan ranta on siistiytynyt vanhoista lahoista koivuista. Näköala Lipinlahdelle on nyt avara. Topin taito savotoida ansaitsee syvän ihailun.

Jos Jumala suo...

Olin tullut Nurmeksenseudun evankelisen kansanopiston rehtoriksi syksyllä 1970. En tiennyt juuri mitään kansanopistosta. Nurmekin oli outo paikka, koska en ollut koskaan siellä käynyt. Yhtään nurmekselaista en entuudestaan tuntenut.

Opettelin monia asioita. Jouduin laatimaan myös opiston alkamisilmoituksen. Käytin mallina aikaisempia. Niissä luki "Nurmeksenseudun evankelisen kansanopiston 30. lukuvuosi alkaa, jos Jumala suo..."

Tuo lisäys "jos Jumala suo" vaikutti hiukan vanhanaikaiselta, hurskastelevaltakin, ja niinpä jätin sen pois kevään 1971 lehti-ilmoituksista.

Elokuun 6. päivän aamuna 1971 heräsimme siihen, että opisto oli salamaniskun jäljiltä tulessa. Lyhyessä ajassa rakennuksesta jäivät pystyyn vain kiviseinät ja savuhormit. Lohduton näky.

Oliko se Jumalan rangaistus siitä, etten tunnustanut erästä elämän perustotuutta: "Ihminen päättää, Jumala säättää"? En muista ajatelleeni tapahtumaa niinkään rangaistuksena kuin terveellisenä muistutuksena elämän tosiasioista.

Adventtina 1973 vihittiin Nurmeksenseudun evankeliselle opistolle uudet, kauniit ja käytännölliset tilat. Siinä juhlassa tuntui väkevästi, että tulipaloon oli sittenkin kätkeytynä siunaus. Uudistunut opisto tarjosi hyvät puitteet seuraavien vuosikymmenten työlle.

Miten moneen lehti-ilmoitukseen, toimintasuunnitelmaan, seminaarikutsuun, lomamatkavaraukseen ja perhejuhlan ajankohtaan olisi tänä kevättalvena kuulunut tuo "jos..." Koronavirus ei kunnioita ihmisen tahtoa.

Haikolassa peruttiin toveripäivät, samoin seuraavan viikonlopun koulutus- ja kulttuuritapahtuma. Helatorstain aittakauden avajaiset on myös peruttu, eikä juhannusjuhlastakaan vielä voi sanoa varmaa, ei myöskään lokakuun Hiljaisen rukousmaalauksen retriitistä.

Vielä ei osata ennustaa sitäköön, miten kauan epidemia meitä koettelee. Yhteinen rukouksemme on, että varjeltuisimme pahimmalta ja että tämä vastoinkäyminen osoitaisi, mikä elämässä on tärkeintä.

Kyllikki Tiensuu

Leena varustaa Topia savotointiin Haikolassa: aurinkovoide on kevätsäällä tarpeen. Puupinot odottavat rannalla siististi kuljetusta lopulliseen varastoon. Leena ja Topi levittivät puiden sahausessa syntyneen maanparannusaineen marjapensaiden juurelle. Topi myös leikkasi kaikki kaksisataa pensasta tuottamaan hyvän sadon tulevana kesänä. Talkootyöstä iso kiitos!

Luonnossa oli tyypillisiä merkkejä sään muuttumisesta mukavasta pakkassäästä toisenlaiseksi.

Puunoksalta putosi yllättäin lumi-paakku, näkyvää tuulen henkäystä ei huomannut. Taivaalle ilmestyi veenkeitettyä, vaikka äsken oli ollut komea aurin-gon paiste. Aurinko kualo ja ullotti pilvien takana. Varikset raakkuivat, kuten aina sateen edellä. Pikkulinnut kiersivät joukkiona kehää. Jänikset olivat olleet yöllä vorakassa ja takakäpälät olivat viistäneet uraa hankeen. Rahalintu kuukkeli ei näyttänyt koko päivänä, mikä ennusti, että tässä savotassa et hanki. Toiseksi siltä hävisi tuttu kotimetsä. Sen elinalueella kävi paha kolhu. Samoin oravat kaikkosivat elinalueiltaan. Puita perkatessa tuli näkyviin niiden lämpöiseksi kudottuja pesiä.

Loppiaisena läksimme aamuvarhaisella veljen kanssa tukkirunkojen kaatoon. Olin jouluna täyttänyt 16, ja veli tuli 13-vuotiaaksi helmikuulla. Miehet parhaassa iässä. Kaadoimme enimmäkseen 80–100-vuotiaita puita. Osattiin tehdä se homma justeerilla. Tarkoituksena oli saada raskaampi työnosa tehtyä, ennen kuin veljen joululoma loppui. Minä tulisin jatkamaan metsässä itsekseni. Kaadetut rungot saattoi yksinäänkin käsitellä ja valmistaa ne vietäväksi hevosella laaniin.

Oli väljää tehdä isot puut. Hevosmies oli ajanut pinotavaran laaniin jo ennen joulua, joten ei tarvinnut varoa taapeleita. Meillä oli mahtava työinto. Kaadoimme 105 runkoa – aavistamatta mitä on edessä.

Seuraavan yön aikana satoi 40–50 senttiä paksultu uutta lunta. Pihamaalla oli kaikki tasaisena. Reestä näkyi vain save-rikon päälle laitetut aisat. Hiljaiseksi veti.

Olin vastuussa siitä savotasta.

Läksin tarpomaan puusuksilla salolle 7–8 kilometrin päähän. Oli semmonen määrä uutta lunta, ja siihen tuli lisäksi rytkäsuvi. Jouduin kualamaan määrässä lumessa pohjamutia myöten, ja viti tarttui suksiin kiinni koko ajan. Suksia oli jatkuvasti taottava, ja silti koko ajan pelotti, että nilkka nyrjähtää, kun suksen pohjaan tarttui 30 senttiä lunta heti, kun hikilauta vähänkään hipaisi hangen pintaa.

Tilanne oli toivoton. Kukaan ei minua kuullut lumisessa metsässä. Pakkasti-aisetkaan eivät olleet ottamassa osaa – utelias lintu lennähti usein seuraksi. Lauhalla säällä se siirtyi pihoihin. Isossa rinteessä lysähin polvilleni kaikkeni antaneena. Itkin hysteerisenä. Kusi meni housuun. Nilkan taitse sidotut narut katkesivat. Kulkeminen oli sitten varpaallisten varassa. Lumen jäätyessä kengät luistivat varpaallisista irti, ja vähän päästä putosin suksilta syvään hankeen. Tuli mieleen, olenko tullut tieni päähän.

Hyvä pohjakunto pelasti. Vararavinnot lähtivät kehossa liikkeelle, ja ilta-päivällä olin lopultakin palstassa. Näin kaiken kaameuden. Vain isoimpien honkien paksuimmat oksat olivat lumen yläpuolella.

Kotimatka oli lähdettävä välittömästi, jotta kerkeää kotiin ennen pilkkopimeää. Itkin, ja ensi kerran eläissani kiroilin. Veren sokeri oli nolllilla. Mielessä kolkutti, rikoinko luonnon tasapainoa. Oliko metsän kuningas Tapio vihastunut rauhansa rikkomisesta? Kiroilu oli pannassa äsken rippikoulun käyneellä. Sanottiin, että Luoja istuttaa kiroilijaa kuumalla hellalla ja lisää tulta rikoksen mukaan. Vanhat ihmiset tiesivät, että sillä on kuivat puut. Pelkäsin tulevaisuutta. Lisäksi sielu oli lujilla: mies ei itke,

ja minä tein sitä koko päivän. Turvonneine silmineni menin kotiin ja koetin olla miestä.

Sitkeys kuitenkin voitti. Kaksi viikkoa kuljin palstalla, ja perkkasin rungot lumimassan alta. Apuna oli kulunut rautalapio, oikeastaan lapion irvikuva. Jakomies toimitti jaon vasta sitten, kun olin saanut rungot näkyviin. Näin erottui, minkä verran niistä sai kunnan tavaraa maailmanmarkkinoille.

Sain samalla oppia savotan tavoille. Puut piti kaataa niin, että hevosmiehelle oli helppo tehdä kuorma eikä saanut jättää risukasoja ajoreitille. Tekomiehen tuli olla kuormanteossa mukana. Perinteenä oli, että kun kuorma oli valmis, tekemies nosti hevosmiehen kuorman päälle, antoi tälle ohjaket käteen, niisti tältä nenän ja toivotti hyvää matkaa.

Itsetuhoamisvietti ei saanut valtaa, vaikka olin pettynyt perusteellisesti. Pelastuksena oli ymmärtäväinen äiti maakoisine keittoineen. Auringonkehrä oli ylhäällä ja päivä pitempi, kun palsta oli lopulta tehty, puut ajettu rantaan, ja sain tilin. Sai viedä lyhennystä kauppaan, ostaa jauhoja ja papalle tupakkaa.

Vastoinkäymisten jälkeen äiti usein sanoi, että kun kilvoittelee, saapi kirkkaamman kruunun. Pappa otti kruunun enempi rasitteena, sanoi, että vieläpä se: häkkyrä pään päällä haittaa käyskentelyä, varsinkin metsässä. Hän otti asian kirjaimellisesti.

Topi Ovaskainen
7.2.2019

*Kiitos Haikolan
remonttirahaston
kartuttamisesta!*

Kyllikki Tiensuun 75-vuotispäivä-
onnitteluista kertyi 5.450 euroa.
Kiitos kaikille!

Maria ja Elisabet!

Evankeliumi Luukkaan mukaan 1: 39-45. Muutaman päivän kuluttua Maria lähti matkaan ja kiiruhti Juudean vuoriseudulla olevaan kaupunkiin. Hän meni Sakariaan taloon ja tervehti Elisabetia. Kun Elisabet kuuli Marian tervehdysten, hypähti lapsi hänen kohdussaan ja hän täyttyi Pyhällä Hengellä. Hän huusi kovalla äänellä ja sanoi: "Siunattu olet sinä, naisista siunatuin, ja siunattu sinun kohtusi hedelmä! Kuinka minä saan sen kunnian, että Herrani äiti tulee minun luokseni? Samalla hetkellä kun tervehdysesä tuli korviini, lapsi hypähti riemusta kohdussani. Autuas sinä, joka uskoit! Herran sinulle antama lupaus on täyttyvä!"

Kuulimme juuri yhden Raamatun riemukaimmista kohdista ja kohtaamisista. Kuvitelkaa mielessänne Galilean karu vuoriseutu ja teini-ikäinen, raskaana oleva Maria potaltamassa puolijuoksua itseään paljon vanhemman sukulaisten, Elisabetin, luo. Miksi juuri Elisabet ja miksi juuri nyt? Siksi, että tulevasta raskaudesta ilmoittanut enkeli Gabriel oli kertonut Marialle myös Elisabetin olevan raskaana. Elisabetin, joka oli vuosia surrut lapsettomuuttaan ja siitä johtuvaa häpeää sekä ihmisten halveksuntaa. Raskaana hän kuitenkin oli, sillä niin kuin enkeli oli sanonut ilmestyessään Marialle: "Jumalalle ei mikään ole mahdotonta."

Maria halusi mennä kertomaan heti oman uutisensa ja todistamaan samalla omin silmin, pitkö enkelin tieto Elisabetin raskaudesta paikkinsa. Varmaan jokaisella meistä on joskus ollut tilanne, jossa suurta uutista ei voi pidättää sisällään vaan se pitää päästä kertomaan, tavalla tai toisella. Ehkä raskaasuutinen näinä päivinä kerrotaan kännykkään tupsahtavana ultraäänikuvana, tekstiviestinä tai soitolla. Niin tai näin, mutta uutinen pitää kertoa ihan heti.

Varmasti Maria halusi myös keskustella mieltä hämmentävistä tapahtumista kokeneemman Elisabetin kanssa, ehkä kysellä neuvoja, ehkä puhua enkeleistä ja Jumalasta. Elisabet oli naimisissa papin kanssa, ehkä Maria oletti hänen tietävän uskonasioista enemmän kuin hän itse. Tässä on monta "ehkä", sillä me emme tiedä juuri mitään siitä, mitä Maria tiesi, mitä oli oppinut, millaisesta perheestä tuli.

Elisabetin aviomiehen, Sakariaan, talossa kohtasi kaksi naista. Kaksi ihmettä. Sinänsä sukulaisten tapaaminen ei ole ihme, eikä se ollut sitä 2000 vuotta sittenkään. Ihme ei ollut myöskään se, että Elisabetin kohdussa ollut kuuden kuukauden ikäinen lapsi liikahti. Lapsilla on tapana potkia äidin vatsassa,

joskus rajustikin. Ainutlaatuista oli, että naisten lisäksi tapaamisessa oli läsnä myös **Jumala**.

Huudahtaessaan "Kuinka minä saan sen kunnian, että Herrani äiti tulee minun luokseni", Elisabet ensimmäisenä ihmisenä maailman ja kirkon historialla puhui Mariasta Herran äitinä. Hän huudahduksessaan tunnusti Jeesuksen jumaluuden. Sen jälkeen me, koko kristikansa, olemme tehneet saman tunnustuksen.

Tässä kohtaamisessa naiset, Maria ja Elisabet, ovat pääosissa. Riemukasta sekin; yleensä naiset ovat Raamatun sivurooleissa. Toisaalta juuri naisille on varattu Jeesuksen elämänsä aikana ja samalla kristinuskon merkittävimpään tapahtumien todistajan rooli. Ensin on Elisabet, Maria ja syntymätön Jeesus, sitten Maria, Jeesus-lapsi ja Betlehem, ja myöhemmin Maria, toiset naiset ja Golgatan risti sekä lopulta Mariat ja tyhjän haudan ihme. Juuri naiset tulivat ensimmäisenä toteamaan tyhjän haudan uutisen, jota kutsuttaisiin nykyään kohu-uutiseksi ja he riensivät ensimmäisinä myös kertomaan uutisesta.

Tänäkin päivänä puhutteleva seikka oli Marian tukeutuminen hämmentävässä elämäntilanteessa sukulaiseen. Kun asiaa miettii nykypäivän ja nykyihmisen näkökulmasta, sukulaisilla on edelleen tärkeä rooli, vaikka perhemuodot ja -siteet ovat varsin moninaisia. Perheet muodostuvat ja hajoavat, mutta sukulaiset ovat aina olemassa – haluttiinpa tai ei. Sukulaiset eivät ole perheenjäseniä tai työkavereita tai itse valittuja ystäviä. Sukulaiset tulevat kaupan päälle. Silti: ei ole mitään niin turvallista ja kestävä kuin sukulaisuus, vaikka poikkeuksikin varmasti on, esimerkiksi turvallisuudessa.

Sukulainen on turvallinen ja helppo, koska hän tietää kuka olet ja mistä tulet. Sukulaiselle ei tarvitse, eikä kannata esittää mitään. Hän kyllä tietää. Ja hyvässä maailmassa sukulainen on se, jonka puoleen voi kääntyä hädässä. Sukulaisten keskeinen solidaarisuus on arvokas asia, kunhan ei päädyt nepotismiin eli sukulaisten suosimiseen tai muut poisulkevaan klaaniutumiseen. Sukulaiset ovat mukana elämän käänteissä, myös siinä viimeisessä. Silläkin on arvonsa. Ei ole mitään niin lohdutonta kuin ruumisarkku kappelissa ilman ainoatakaan saattajaa.

Mihin tukeutua, kun hätä on **kaikkein** suurimmillaan? Kysymyksestä tulee mieleen tarina, jonka kerroin muutama vuosi sitten kolumnissani Helsingin Sanomissa.

Tarina on peräisin amerikkalaiselta toimittaja-kirjailijalta David Foster Wallacelta

Tarinassa kaksi miestä istuu syrjäisessä baarissa Alaskassa. Toinen miehistä on uskonnollinen, toinen ateisti. Miehet kiistelevät Jumalan olemassaolosta noin neljän oluen innoittamalla kiihkeydellä.

Tarinassa ateisti sanoo: "Hei, älä kuvittele, ettei minulla olisi syytäkin olla uskoma Jumalaan. Jumalat ja rukoilemiset on kyllä kokeiltu. Juuri tässä vajaa kuukausi sitten jouduin leiristä lähdettyäni hirveään lumimyräkkään. En nähnyt mitään, olin täysin eksyksissä, pakkasta oli 45 astetta, ja minä kokeilin. Menin polvilleni lumeen ja huusin: "Jumala, jos sellainen on, minä olen eksynyt lumipyryssä ja kuolen, jos et auta minua!"

Tässä vaiheessa se uskonnollinen mies katsoo toista miestä kummissaan: "No, nythän sinä ilmeisesti sitten uskot", hän sanoo. "Sinähän olet hengissä." Ateisti katsoo uskontomiestä kuin tämä olisi täysi ääliö ja sanoo: "No, ei, kun kävi niin, että siihen sattui tulemaan pari eskimoa ja he näyttivät minulle, missä se leiri on." Tarinassa on ulottuvuuksia, ja se kyllä nauratti.

Kuvitus Anna Lampinen.

Henkilökohtaisempi suuren hädän kokemus minulla oli viime lokakuulta, kun sain varhain aamulla hätäviestin sairaalasta, jossa mieheni silloin oli. Viesti kuului: "Jos haluat nähdä miehesi vielä hengissä, sinun pitää heti tulla sairaalaan." Ennusteen mukaan hän eläisi puolesta tunnista yhdeksään tuntiin.

Olin silloin 230 kilometrin päässä sairaalasta kesämökillä poikani ja lapsenlasten kanssa. Lähdin ajamaan pimeässä ja sateessa kohti Helsinkiä. Poikani sanoi, että älä sitten aja ylinopeutta ja muista pysähtyä välillä. Vastasin, että joo joo. Sitten läksin, ajoin ylinopeutta, enkä pysähtynyt kertaakaan.

Koko matkan rukoilin, että "anna minun ehtiä sairaalaan, anna minun vielä nähdä hengissä mieheni", jonka kanssa olin elänyt 48 vuotta ja jota olin hoitanut viimeiset viisi vuotta. Lupailin, etten pyydä ikinä enää mitään, jos nyt ehdin sairaalaan.

Joskus rukousvastaus voi viipyä, mutta ei tällä kertaa. Ehdin sairaalaan 15 minuuttia ennen mieheni viimeistä, rauhallista hengenvetoa. Se oli kaunis ja suuri hetki. En ole koskaan ollut yhtä kiitollinen. Olen yhä.

Rukouksesta on silta uskoon ja luottamukseen, todeksi tuleviin ihmeisiin.

Marian ja Elisabetin kohtaaminen oli järäsyttävä. Siihen sisältyi suuria asioita, ehkä kaikkein suurimpana kummankin usko. Usko Jumalaan ja suostuminen Jumalan antaman tehtävän toteuttajaksi. Elisabet sanoo Marialle: "Autuas sinä, joka uskoit." Maria on siunattu ja autuas, onnellinen ja luottavainen luotettu.

Uskominen on ehkä ihmiselle tämänkin evankeliumin kohdan vaikein asia. Kuinka ihminen voi uskoa enkelin ilmoitukseen, siihen, että enkeli on Jumalan asialla. Kuinka voi uskoa, että ilmoitettu raskaus on Jumalan suomaan armaa ja että viime kädessä Jumala haluaa tulla lihaksi eli inkarnoitua juuri tämän nuoren, kihloissa olevan tytön avulla. Missä perustelut, missä todisteet, missä faktat?

Emme tiedä, tunsiko Maria ja kuinka

hyvin tuns Vanhan testamentin profetat, pyhät kirjoitukset. Emme tiedä sitäkään, mihin ja miten Maria uskoi. Hänellä oli kuitenkin luottamusta, nöyryyttä ja rohkeutta ottaa tehtävä vastaan. Hän totesi enkeli Gabrielille olevansa Herran palvelijatar: "Tapahtukoon minulle niin kuin sanoit." Tämä on yksi uskonnon ja uskomisen avainlauseista. Se on hankala lause meille, joilla on vahva oma tahto ja näkemys elämän valinnoista. Se on vaikea lause myös silloin, kun elämässä on murheita ja uuvuttavaa vastamäkeä. Kuinka silloin voi uskoa, että tapahtumien taustalla on rakkaudellinen Jumala.

Uskominen on uskontojen, myös kristinuskon, vaikein, mutta samalla merkittävimmän asia. Me kaipaamme näkyvää, konkreettista. Mutta mitä meille jäisi, jos emme uskoisi, jos meillä ei olisi lujaa luottamusta siihen näkymättömään, mitä toivotaan?

Tänään me yhä todistamme rohkeuden ja nöyryyden ihmettä. Maailma ei olisi muuttunut, jos Maria olisi sanonut, että ei käy, en minä tahdo. Onneksi Maria uskalsi uskoa. Niinpä hänellä oli koko maailman mullistava uutinen Elisabetille.

Toveripäivämessu 22.3.2020 Nurmeksen kirkossa peruttiin, mutta Riitta Tiensuu luki päätoimittaja Reetta Meriläisen kirjoittaman saarnan netissä suoratoistetussa jumalanpalveluksessa.

Liikuttava juttu

Asuinpaikkani on 450 km Haikolasta lounaaseen. Meillä ei ollut menneenä talvena lainkaan lunta. Minun pitäisi nyt voitotella ilmastonmuutosta ja haikailla latuja. Vielä mitä! Ei ollut liukasta. Metsään ja minne tahansa saattoi lähteä kävelemään. Ei ollut kylmä eikä vari, ei myöskään sääskiä, ihmisiä eikä muita kiusankappaleita. Ei ollut kulohälytystä, joten tuliakin oli lupa sytytellä. Valtavan hauskaa! Niinpä keksin kävelemisen omatoimisesti muutamaa kuukautta ennen kuin uusmaalaiset tekivät sen rajoitusten pakottamina.

Kävelyllä on hirmuisesti terveysvaikutuksia mielialan kohenemisestä ja aineenvaihdunnan paranemisesta sydänsairauksien ehkäisyyn. Se voi jopa laihduttaa, mutta silloin pitäisi nostaa vauhtia ja elää muutenkin kurinalaisesti. Reipas kävely, 6 km/h, tuntuu tämmöisestä lihavasta, vanhasta naisesta jo hyvin, hyvin terveelliseltä – siis epämiellyttävältä – enkä ajatellutkaan lainkaan kirjoittaa siitä vaan pelkästään löntystelystä nautintona ja ajanvietteenä.

Paras hetki kävelyllä on päivän nousu. Tammikuun alussa lähdin vielä aamuhämärässä kiertämään Euran Koskeljärven länsirantaa. Hetki hetkeltä lisääntyvä valo kevensi oloani joka askeleella. Yhtäkkiä hätkähdin, kun edessäni rantapuisikossa seisoi ikivanha, pieni mummeli kädet selän takana. Kun tervehdin häntä, hän selitti hyväntuulisesti tullessaan vain katsomaan auringon nousua. Pian auringon säteet räpähtivät itärannan metsän takaa, ja tuota pikaa maailma oli valoisa ja taas tuiki tavallinen.

R.L.Stevenson – kyllä, juuri hän kirjoitti Aarresaaren – on sitä mieltä, että kävelyretki pitää tehdä yksin, koska sen henki on vapaus. Kahdestaan tehtynä, isommasta porukasta puhumattakaan, se on jotain muuta, lähinnä seurustelua, kompromissien tekoa, piknikkiä. Tiedotusvälineet, liedit ja iskelmämusiikki usuttavat meidät uskomaan, että yksinäisyys on puutostila, joka pitää korjata. Päinvastoin! Yksinäisyys on vapautta, kaksinkertaista vapautta. Ensiksi yksilön

Kuvassa kävelyretken ylellisyyesineitä: taukotakki, kahvivehkeet, voileipä (Pägenin Talon Poikaa, maapähkinävoita, suippopaprikaa ja jääsalaattia), istuinlusta, lohtutulitarpeet ja kävelysauvat.

vapautta toisten vaateista, odotuksista ja huomiosta ja toiseksi toisten vapautta yksilöstä. Yksin kävellessä voi mennä minne haluaa, kulkea omaa vauhtia ja kääntyä kotiin juuri silloin, kun siltä tuntuu.

Jotta vapauden illuusio olisi mahdollisimman suuri, pitää mukana olla pienessä repussa seuraavat ylellisyyesineet: istuinlusta, puolen litran termospullossa kuumaa vettä, muki, murukahvia tai teepusseja, ja pari leipäpalaa. Taukotakki on tärkeä. Minulla sen virkaa ajaa virttynyt toppatakki, jonka hankin lähtiessäni leudolta länsirannikolta jääkylmään Nurmekseen viettämään **Kyllikki Tiensuun** 50-vuotisjuhla. Näillä varusteilla saa pitää tauon, kun sattuu väsyttämään tai löytyy kiva paikka.

Jos on liikkeellä retkeilyreitillä, voi kantaa muovipussissa kourallista lyhyitä koivusälöjä, vähän tuohtia ja tulitikuit. Kotoa tuodut pienet palikat – jos on säilyttänyt niitä sisällä lämpimässä – sytyvät takuuvarmasti päinvastoin kuin nuotiopaikkojen määrit halot. Ne palavat juuri sen ajan, kun juo termarikahvit – ja niistä saa lievan savunhajun taukotakkiin. Kutsun niitä lohtutuliksi.

Missä sitten voi kävellä? Aivan kaikkialla. Meillähän on jokamiehen oikeus. Kunhan ei istutuksia tallo, kotipihoihin änkeä tai armeijan alueille tunkeudu, saa liikkuu ihan vapaasti. Metsä on pa-

ras paikka, mutta hyvin äkkiä tulee huomaamaan, että tavallinen metsä on hirveää ryteikköä. Retkeilyreittien rai- vatut ja pitkostetut polut ovat lähes yhtä luonnottomia kuin asfaltitiet mutta toki miellyttävät kulkea. Kulttuurimaisemat, siis ihmisten ilmat, ovat katselemisen ja kokemisen arvoisia nekin, eikä Suomessa tarvitse pelätä joutuvansa asutullakaan alueella puheisiin kenenkään kanssa. Kohtavaaran polulla yhdistyvät luonto ja kulttuurin jäänteet.

Sateessa en kävele. Huonolla kelillä luen kävelykirjoja. Niitä kuuluu riittää! **John Muirin** Sierravuori- ja Meksikonlahti-taivallukset valloittavat viehättävyydellään, vaikka lukija ei luonnon-tieteilijä olisikaan. W.G.Sebaldin pyhiinvaellusta Englannissa seurasin Googlen katunäkymäpalvelun avulla. Timo Tuomi on kirjoittanut hauskan kirjan kävelystään Ranskan halki. Häneen suhtauduttiin aina ynseästi siihen asti, kunnes selvisi, ettei hän ole englantilainen. **Aaro Hongan** Annos rautaa -poikakirjan kävelyreitit selvitin vanhoista kartoista ja kävin sen sitten ajamassa polkupyörällä.

Hippokrateskin jo tiesi: "Jos olet huonolla tuulella, tee kävelyretki. Jos edelleenkin olet huonolla tuulella, mene uudestaan kävelemään. Kävely on ihmisen paras lääke."

Minna Salonen

"EnsKu", alias tiemestari Ensio Kulju, kirjoitti aikoinaan pakinoita mm. Pohjois-Karjalan tiepiirin ja Savo-Karjalan tiepiirin lehdissä. Tässä näytteitä lipinlahtelaiselta kynäilijältä.

Lintuja

Katso lintukirjaa. Näkyy olevan niin, että kun on suomeksi kerttu, niin on latinaksi sylvia. Ihan hyvin voitaisiin sopia noiden yhdistämisestä, ovat kumpikin sen verran kotoisia. Jos pitkä tikku tai jokin muu hyvä ratkaisukonsti osuisi latinaan, niin siitä vaan. Siis lehtosylvia, pensassylvia, mustapääsylvia ja hernesylvia.

Jos valinta osuisi latinaan, niin silloin ei tarvittaisi lauluremonttiakaan. Olisi kait kuitenkin jotenkin onnahtavaa veisata

Juuri mustapääkerttu (*Sylvia atricapilla*) on se lintu, josta **Topelius** kertoo joululaulussaan "Ja niin joulu joutui jo taas Pohjolaan".

kynttiläin tuikkeessa: "Ja kiitosta sen laulu soi kertun, ja soi aina lauluista sointuisimman." Melko vaikeata sitä on korjata.

Vaikka kyllä se nykyiseltä hallitukselta onnistuisi sekini. Ainakin sen omasta mielestä. (*Tiemies* 2/1997)

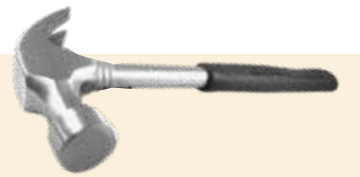
Oivallus

Oivaltaminen on mannaa. Joskus – eli aina mutta silti harvoin – kun olen oivaltanut jonkin perustotuuden, ihmettelen miksi lamppu ei syttynyt jo kauan sitten.

Nyt olen oivaltanut mitä ovat ne kullamalla syntyneet urat tiessä. Nehän ovat demokratian jäljet! Ne viestivät: Tässä on mennyt yksinkertainen enemmistö, vapaudessaankin kaikki yhtä jälkeä orjallisesti noudattaen, kuin veturinkuljettajat raiteittensa kahlitsemina.

Demokratiassa asiat tehdään niin kuin yksinkertainen enemmistö haluaa. Älykäs vähemmistö saa tyytyä siihen. Se lienee heille ihan oikein.

Oivaltamisiin! Jospa hyvinkin pääsisimme vähemmistöön. (*Tiemies* 1/2000)

Tulevaisuus on epävarma. Ei ole tietoa siitä, milloin ja mitä kaikkea Haikolassa voidaan alkaa järjestää.

Olettaa voi, että "Haikola ajan tasalle" -hanketta päästään rajoitetuissakin oloissa viemään eteenpäin. Polun rai- vausta ja rakennusten purkamista on mahdollista edistää turvallisesti vaikka yksin tai kahden hengen ryhmissä.

Joka tapauksessa Haikolan ohjelmasta saa ajankohtaisimman tiedon nettisivulta www.haikolantalo.fi ja Facebook-sivulta Haikolan talo ja puhelimitse 045 1381648 ja 013-430120 ja sähköpostilla haikola@haikolantalo.fi

Aittakauden avajaiset 2020 siirtyvät eteenpäin vuodelle: kokoonnumme – jos Jumala suo – helatorstaina 13.5.2021 "nauttimaan Haikolassa soppaa ja kakkukahvit. Kierretään Toivonpolku ja Elinan suotaival. Ihaillaan keväisiä maisemia ja nautitaan toistemme tapaamisesta." Niinhän oli ajatus tehdä jo tänä vuonna!

TILAA PIRTIN VIESTI! TIEDÄT, MITÄ HAIKOLASSA TAPAHTUU!

Pirtin Viestin tilausmaksu **10 eur!** Viestikohtaan tilaaja ja osoite, muuten emme voi lehteä toimittaa!

Ilmoita, ellet enää halua lehteä! Se on tärkeä tieto turhien postitusten välttämiseksi.

Ilmoita myös, jos haluat lehden sähköisenä versiona.

LIITY YHDISTYKSEN JÄSENEKSI!

Jäseneksi liityt maksamalla yhdistyksen vuosijäsenmaksun **20 euroa** tai pysyvän jäsenmaksun **200 euroa**.

Viestikohtaan maksajan nimi ja osoite.

TILINUMERO

Pohjois-Karjalan Osuuspankki, Nurmes
FI02 5299 0120 0478 72

PIRTIN VIESTI

NURMEKSEN EVANKELISEN OPISTON YSTÄVÄT RY:N LEHTI,
76. vsk

Tämän numeron toimittivat

Haikolan talkoolaiset

Tilausmaksu 10 euroa

Ilmestyy kaksi kertaa vuodessa

Osoite: Opistontie 7, 75970 kohtavaara
Puh: 013-430 120, 045 138 1648

S-posti: haikola@haikolantalo.fi
www.haikolantalo.fi
Facebook Haikolan talo

Ulkoasu: PunaMusta Oy, Nurmes

Paino: PunaMusta Oy, Joensuu

ISSN 1797-741x (painettu)
ISSN 2489-3862 (verkkojulkaisu)